

De Belgische horecacijfers 2009 (overzichten 2005 - 2006 - 2007 - 2008)

- * Nog geen cijfers over het aantal horecazaken.
- * Het aantal faillissementen in de horecasector steeg in 2008 met bijna 10 %. Elke week gingen 30 horecazaken failliet.
- * Toch lijkt alles erop te wijzen dat de crisis zich in 2008 nog niet écht liet voelen, het wordt vooral bibberen voor 2009.
- * De eerste klappen zijn wel al gevallen in de hotels en nog sterker in gastenkamers en vakantiecentra.
- * Restaurants en drankgelegenheden kenden een behoorlijke omzetstijging.
- * Opvallend hoge investeringen in gastenkamers in Brussel.
- * Wallonië is bezig aan een forse inhaalbeweging.
- * Er is nauwelijks groei in het personeelsbestand: de sector wacht op de btw-verlaging.

Nog geen cijfers over het aantal horecazaken

Op dit moment (november 2009) beschikt de afdeling Statistiek van de FOD Economie nog niet over gegevens over het aantal horecazaken in 2008. Voor onze evaluatie van de horecasector moeten we dus hoofdzakelijk steunen op de kerncijfers die wél al zijn vrijgegeven voor 2008, namelijk de omzet, de investeringen, het aantal faillissementen en de werkgelegenheid.

Voor het aantal horecazaken in België moeten we voorlopig nog terugvallen op de statistieken van 2007.

Nog niet de volle impact?

Ondanks deze beperking moeten diegenen die gedacht hadden dat de crisis in 2008 al een diepgaande impact op de horecasector in België zou hebben, hun mening wat bijstellen. Globaal genomen kende de omzet van de Belgische horecabedrijven – alle branches samen – in 2008 toch nog een groei van bijna **4,4 %**. Die ligt weliswaar lager dan in 2007 (5,6 %), maar is hoger dan de inflatie (2,5 % in 2008).

Dat neemt niet weg dat het aantal faillissementen toenam met **9,7 %**. **In 2008 gingen elke week 30 horecazaken failliet**. Bijna alle faillissementen (95 %) deden zich voor in restaurants en drankgelegenheden.

Het volle effect van de crisis en de besparingen lijkt echter pas in 2009 zichtbaar te worden. In de eerste jaarhelft van 2009 lag het aantal faillissementen in de horeca al 13,7 % hoger dan in dezelfde periode van 2008.

De eerste slagen zijn gevoeld door hotels en gastenkamers

Voor de hotels bedroeg de globale omzetstijging slechts 2,15 %, dus lager dan de inflatie. Hotels lijken in 2008 de eerste klappen van de crisis te hebben opgevangen. Dat geldt nog meer voor de zogenaamde “overige accommodaties voor kort verblijf”. Dat zijn vooral gastenkamers en vakantiecentra. De gemiddelde jaaromzet van deze verblijfsvormen zag in 2008 een dramatische daling van **- 10,14 %**.

Flink wat investeringen

Het herstel dat de Belgische horecasector in 2006 en 2007 kende, heeft tal van ondernemers vertrouwen gegeven en tot investeringen aangezet. Uiteraard werden deze beslissingen al genomen vóór het losbarsten van de financiële crisis in september. Met uitzondering van de cafés en andere drankgelegenheden hebben alle horecabranches behoorlijk geïnvesteerd in 2008. Het meest in het oog springt de groei met ruim **1200 %** van de investeringen in “overige accommodaties voor kort verblijf” in Brussel. De hoofdstad had een sterke achterstand in het aantal gastenkamers (slechts 54 in 2007) en is die nu blijkbaar snel aan het inhalen. Die investeringen staan echter in contrast met de daling van de investeringen in hotels in het Brussels gewest (**- 22 %**), terwijl men in de andere gewesten vrij stevig in hotels blijft investeren.

Ook een behoorlijke omzetstijging voor restaurants en cafés

De gemiddelde jaaromzet van restaurants nam toe met **5,35 %** (bijna even veel als in 2007) en van drankgelegenheden met **5,67 %**. In 2008 hebben de Belgen de cafés en restaurants dus zeker niet links laten liggen. Al wordt het dus bang afwachten voor de cijfers van 2009.

Regionale verschillen

Opvallend zijn de goede cijfers die de horeca in Wallonië in 2008 laat zien. Procentueel ligt de omzetstijging van alle hotels en restaurants samen in dit gewest het hoogst. In de overige accommodaties voor kort verblijf is Wallonië zelfs de enige regio met een omzetgroei (**+ 25, 37 %**). Ook inzake investeringen in hotels en restaurants is deze regio naar verhouding de grootste groeier. Het lijkt erop dat Wallonië bezig is aan een forse inhaalbeweging op het gebied van vernieuwing in de

horeca. In welke mate het Marshallplan hierin een rol speelt, valt echter niet uit de cijfers af te leiden.

Cateringbedrijven blijven gestaag groeien

Net als in de voorbije jaren kenden de cateringbedrijven in 2008 een groei van rond de 5 %. Niettemin is de aanzet van de crisis al wat zichtbaar: de investeringen in deze traditioneel bloeiende branche lagen ruim de helft lager dan in 2007. Ook hier wordt het vooral uitkijken naar de resultaten en besparingen van 2009.

Aanwervingen? Wachten op de eerste btw-verlaging

Ondanks een groei met ruim 4 % is het personeelsbestand in de Belgische horeca in 2008 nauwelijks gegroeid (+ 1,2 %). De ondernemers zijn onmiskenbaar aan het besparen op de personeelskosten, ook al heeft dit in goed draaiende zaken geleid tot een nog verdere verhoging van de werkdruk.

Blijkbaar wachten heel wat ondernemers de effecten van de eerste btw-verlaging in de horeca af (van 21 % naar 12 % in de restaurants vanaf 1 januari 2010, mogelijk een verder verlaging naar 6 % vanaf 2011) op hun rendabiliteit af om tot aanwervingen over te gaan.

Aantal horecazaken in België in 2007

	Hotels	Overige accommodaties voor kort verblijf	Restaurants	Drankgelegenheden	Catering-bedrijven	Totaal
Vlaanderen	983	641	16.221	11.247	2.575	31.667
Wallonië	557	499	7.559	4.981	1.078	14.674
Brussel	206	54	3.705	1.373	292	5.630
Het Rijk	1.746	1.194	27.485	17.601	3.945	51.971

(Bron: FOD Economie/Statistiek)

Het aantal faillissementen in de horeca in 2008 versus 2007

	Hotels	Overige accommodaties	Restaurants	Drankgelegenheden	Catering	Totaal	Vershil totaal %
2007	40	4	827	527	33	1.431	
2008	29	7	940	555	39	1.570	9,71

(Bron: FOD Economie/Statistiek)

**Het aantal faillissementen in de horeca in 2008
volgens activiteit en regio**

	Hotels	Overige accommodaties	Restaurants	Drankgelegenheden	Catering	Totaal
Vlaanderen	18	2	474	309	18	821
Wallonië	8	5	266	159	16	454
Brussel	3	0	200	87	5	295
Het Rijk	29	7	940	555	39	1.570

(Bron: FOD Economie/Statistiek)

Ontwikkeling van de omzet van de hotels (x 1.000 euro)

	2005	2006	2007	2008	Vershil % 2008/2007
Vlaanderen	702.623	742.742	794.438	789.000	- 0,68
Wallonië	211.185	227.322	233.582	245.000	4,89
Brussel	441.063	447.155	519.732	538.000	3,51
Het Rijk	1.354.871	1.447.220	1.547.752	1.581.000	2,15

(Bron: FOD Economie/Statistiek)

Ontwikkeling van de investeringen door de hotels (x 1.000 euro)

	2005	2006	2007	2008	Vershil % 2008/2007
Vlaanderen	74.672	90.810	88.223	116.000	31,48
Wallonië	39.644	29.815	31.167	53.000	70,05
Brussel	30.638	69.863	48.883	38.000	- 22,26
Het Rijk	147.954	190.488	168.273	207.000	23,01

(Bron: FOD Economie/Statistiek)

**Ontwikkeling van de omzet van de overige accomodaties voor kort verblijf
(vakantiecentra, gastenkamers enz.) (x 1.000 euro)**

	2005	2006	2007	2008	Vershil % 2008/2007
Vlaanderen	222.843	239.704	251.472	222.000	- 11,72
Wallonië	67.137	69.372	81.356	102.000	25,37
Brussel	37.640	40.850	42.400	40.000	- 5,66
Het Rijk	327.620	349.926	375.228	364.000	- 2,99

(Bron: FOD Economie/ Statistiek)

**Ontwikkeling van de investeringen door de overige accomodaties
voor kort verblijf (vakantiecentra, gastenkamers enz.) (x 1.000 euro)**

	2005	2006	2007	2008	Vershil % 2008/2007
Vlaanderen	31.939	34.435	42.661	40.000	- 6,24
Wallonië	12.788	15.513	18.667	15.000	- 19,64
Brussel	3.668	5.789	8.148	111.000	1262,30
Het Rijk	48.395	55.737	69.276	166.000	139,62

(Bron: FOD Economie/ Statistiek)

**Ontwikkeling van de omzet van de restaurants
(x 1.000 euro)**

	2005	2006	2007	2008	Vershil % 2008/2007
Vlaanderen	2.687.675	2.855.543	3.034.608	3.218.000	6,04
Wallonië	1.004.702	1.064.291	1.111.739	1.187.000	6,77
Brussel	854.975	916.012	957.292	990.000	3,42
Het Rijk	4.547.352	4.835.845	5.103.639	5.395.000	5,71

(Bron: FOD Economie/Statistiek)

**Ontwikkeling van de investeringen door de restaurants
(x 1.000 euro)**

	2005	2006	2007	2008	Vershil % 2008/2007
Vlaanderen	228.614	239.936	268.057	271.000	1,10
Wallonië	72.442	78.842	84.475	95.000	12,46
Brussel	47.120	47.700	53.298	57.000	6,95
Het Rijk	348.176	366.478	405.830	423.000	4,23

(Bron: FOD Economie/Statistiek)

Ontwikkeling van de omzet van de drankgelegenheden (x 1.000 euro)

	2005	2006	2007	2008	Vershil % 2008/2007
Vlaanderen	1.010.320	1.040.926	1.066.323	1.103.000	3,44
Wallonië	382.981	389.881	407.172	416.000	2,17
Brussel	113.082	124.541	137.235	152.000	10,76
Het Rijk	1.506.384	1.555.348	1.610.730	1.671.000	3,74

(Bron: FOD Economie/Statistiek)

Ontwikkeling van de investeringen door de drankgelegenheden (x 1.000 euro)

	2005	2006	2007	2008	Vershil % 2008/2007
Vlaanderen	76.423	77.170	87.625	86.000	- 1,85
Wallonië	23.898	26.298	30.653	30.000	- 2,13
Brussel	7.567	12.698	21.944	21.000	- 4,30
Het Rijk	107.889	116.166	140.222	137.000	- 2,30

(Bron: FOD Economie/Statistiek)

Ontwikkeling van de cateringbedrijven, grootkeukens en andere collectiviteiten

Jaar	Omzet (in 1000 euro) (*)	Investerings (in 1000 euro) (*)	Vershil % omzet	Vershil % investeringen
2005	1.385.339	54.967		
2006	1.455.265	64.873	5,05	18,02
2007	1.542.285	77.468	5,98	19,41
2008	1.621.000	84.000	5,10	8,43

(*) Exclusief btw en vóór aftrek van creditnota's

(Bron: FOD Economie/Statistiek en Asforcol)

Het aantal werknemers in de horeca in 2008 versus 2007 ()*

	Hotels	Overige accomodaties	Restaurants	Drankgelegenheden	Catering	Totaal	Vershil totaal % 2008/2007
2007	17.856	5.212	65.843	14.539	16.002	119.452	
2008	17.341	5.233	66.866	14.656	16.689	120.885	1,20

(*) Toestand op 30 juni 2008 (bron: RSZ)